

TERUGKEER UIT DE VERBANNING.

Herkent ge hem niet?

Vrouw — herkent ge uw man niet?

Kinderen — ziet ge daar niets dan een vreemde?

O, daar moet een vloed van leed en jammer over dien man zijn heengegaan, dat zelfs zijn dierbaarste betrekkingen hem niet aanstonds herkennen!

't Is twaalf jaren geleden, dat hij in het holle van den nacht werd opgeroepen, om naar Siberië te gaan.

Waarvoor moest hij gaan?

Hij wist het niet; zijn vrouw wist het niet; zijn kinderen wisten het niet.

Misschien had Ivan Michaelitch een onvoorzichtig woord gesproken over den Tsaar of over het regeeringsstelsel of over de vervolgingen der Stundisten; maar hij wist het niet.

De wachtmeester, die hem uit het bed haalde, had een medelijdend hart.

„Het spijt me," zeide hij, „maar er is niets aan te doen — neem afscheid van uw vrouw en kinderen, Michaelitch!"

Ivans hart was bijna gebroken van smart; vermoord was zijn levensgeluk; verscheurd het huwelijk — ach, die arme kinderen waren weezen, terwijl hun vader nog leefde!

Hij had ze aan zijn hart gedrukt, en zij hadden slaap-dronken de kleine armen om zijn hals geslagen.

„Dag Vake!" hadden ze gezegd — dat was alles.

Toen was het afscheid van zijn vrouw gekomen; ze konden niet scheiden van elkander, maar de wachtmeester had er een einde aan gemaakt. Want het werd tijd.

En in dien droeven, nacht had Ivan Michaelitch, tusschen een patrouille soldaten in, het vaderlijk erf verlaten.

Wolken bedekten de sterren, en de hemelen schenen te treuren, toen hij een laatste blik wierp op de plek, waar zijn vaderen hadden gewoond; waar hij zijn bruid in den dubbelen glans van schoonheid en liefde had binnengeleid; waar zijn kinderen waren opgegroeid.

Een stoet van honderd vijf en dertig ballingen was oostwaarts getrokken; dagen en weken en maanden oostwaarts.

En Ivan was één dier ballingen.

Zij waren geen menschen meer. Zij werden voortaan bij hun nummer genoemd. En in lange, grauwe jassen trokken zij daarheen, onder de gloeiende zon, over de eindeloze steppen. Op die jassen, in een groote, afschuwelijke ruit op den rug, stond het nummer dier ongelukkigen; en Ivan Michaelitch droeg het nummer 5.

Hij had eigenlijk nummer 10 moeten hebben volgens de loting; maar een tochtgenoot had het nummer met hem verruild, omdat Ivan dat nummer 5 zoo begeerde.

In dat getal lag immers zijn geluk, zijn hoop.

Zijn huisgezin bestond uit de ouders en de drie kinderen; dat huisgezin was ondeelbaar, al had een wreede hand den man uit de armen van zijn vrouw gescheurd.

En daarom hing de arme balling aan dat cijfer 5.

Ivan liep achter een misdadiger, wien het brandmerk „dief" met een gloeiend ijzer op het voorhoofd was gebrand; en naast hem ging een Stundist, wiens zachtmoedig gelaat en beminnelijk wezen een ontzaglijke tegenstelling vormden met het stugge, koppige gemoed van dien roover.

De meeste ballingen liepen daar heen, tusschen de bajonetten der soldaten in hun groene uniformen, in een somber zwijgen, met neergebogen hoofd, als rampzalige slachtoffers, die slechts onwillig den harden beul volgen. Anderen vloekten de overheid en den Tsaar, en knersten op hun tanden, omdat nog geen bom zijn leven had vernietigd.

Maar de zachtvaardige Stundist vloekte niet. Hij sprak vriendelijke woorden, en zeide, dat het allen paste, hun vijanden lief te hebben en kwaad met goed te vergelden.

Sommigen meenden, dat die man door overmaat van jammer en ellende krankzinnig was geworden; anderen

hadden niets dan bitteren spot voor zijn woorden, en slechts Michaelitch luisterde, zooals we naar een liefelijke muziek luisteren, die tot ons komt van verre, over het meer.....

Dan verviel hij weer in zijn somber gepeins.

Hij staarde naar de veldbloemen langs den heirweg — waarvoor bloeiden die bloemen toch? Om zijn ellende nog grooter en dieper te maken?

Waarom lachten die hooge, zonnige luchten? Waarom ruischten die boomen in den zomerwind? Was het niet een hoon voor deze arme menschen, die door Rusland werden uitgespuwd als melaatschen, als pestkranken?

Ginds, boven den horizon, verhief zich de grenspaal. Hij verhief zich boven het groen geboomte, dreigend, als een reus; en uit dien stoet der ellendigen steeg een lange smarkreet ten hemel.

Vlak achter Ivan liep een man uit Petersburg. Zijn vuisten waren gebald, en hij had de tanden vast op elkander geklemd, opdat de lucht den gillenden wanhoopskreet niet zou hooren, die hem, den Nihilist, in de keel zat.

De Stundist keek om.

„Hoe gaat het, broederke?"

„Nitchewo," antwoordde de Petersburger, „'t is niets!"

„Hoop op God!" zeide de Stundist. „Hij is krachtiglijk bevonden een hulp in benauwdheden."

De Nihilist schudde zijn ijzeren ketenen, dat ze een kletterend geluid maakten.

„Geloof je nog aan God?" barstte hij uit; „ongelukkige dwaas — je zult er bedrogen mee uitkomen."

„Schaam u!" zeide toen Michaelitch, „schaam u! De Heilige Jonkvrouw zal zulke taal wreken!" En Michaelitch was verontwaardigd over zulke God tergende taal.

Doch de Stundist was niet verontwaardigd. Hij werd zeer bedroefd, maar boos was hij niet. En een blik van eindeloos mededoogen viel uit zijn zachte, vriendelijke oogen op den armen man, die geen God had, om op te steunen in zijn bitteren nood.

„Waarom weent gij?" vroeg de Nihilist.

En de Stundist antwoordde: „Omdat uw ongeluk zoo grenzenloos groot is! Naar de Siberische kwikmijnen, en zonder God — ach, dat houdt geen mensch uit!"

Zij waren den grenspaal genaderd; op geen honderd pas afstands stond hij. Het was een eenvoudige zuil, opgetrokken uit gebakken steenen, en met cement bepleisterd. Hij was log en vierkant — hij scheidde Europa van Azië.

En langs deze zuil, die als een monument van versteende tranen orees langs de breede, eenzame heirbaan, ging de sombere vloed van ellende en jammer heen.

Hier mochten de ballingen rusten. Hier zetten zij zich neder, hier gelaat naar het Westen, dat hun hart en hun liefde bezat.

Hier wierp Ivan Michaelitch zich ter aarde, terwijl zijn hart verscheurd werd door smart. En den vaderlandschen grond kussend, zeide hij: „Vaarwel, geliefde vrouw! vaarwel, mijn dierbare kinderen! vaarwel, vrienden en magen!"

Op het einde van dien dag bereikten zij een loods, en de ballingen legden zich op de slaapbanken neder, terwijl de Stundist den bundel kleeven, dien hij bij zich droeg, tot twee hoofdkussens verdeelde: voor Ivan en voor zichzelf.

Naast elkander lagen zij op de harde slaapbank, en Michaelitch hoorde, hoe de boezem van den Stundist zwoegde van pijn en smart. Daarop begon hij zacht te bidden....

„Tot wien bidt gij?" vroeg Ivan, en de Stundist antwoordde: „Tot Christus, mijn Heer!"

Hij werd nu kalmer en bedaarder; hij zeide, dat een zware aanvechting zijn deel was geweest zooeven, doch dat het nu weer licht was geworden voor zijn gemoed.

Ivan begreep zulke taal niet en vroeg: „Hebt gij vrouw en kinderen?"

„Zes kinderen!" zuchtte de balling.

„En de vader naar het levende graf!" steunde Ivan, die aan zijn eigen kinderen dacht.

„Nu is God hun vader!" zeide de Stundist.

Allengs werd het stiller in de loods; het gezocht en gesteun verminderde.

De ketenen rinkelden zachter — al zachter.
Alles sliep — de stoet der ellendigen sliep.
Slechts één man waakte — dat was de Nihilist.
Hij verliet zacht de slaapbank, en ging naar buiten.
Daar stond een harde klipsteen; en — hij verpletterde
zich het hoofd tegen den klipsteen!

De Kozakken hoorden een gedruisch; zij zagen den
dooden man; toen gingen zij heen — het was maar een
Nihilist!....

Ivan Michaelitch trok met den stoet al verder, en be-
reikte de kwikzilvermijnen. En in die mijnen, waar zon noch
maan hun schijnsel geven, daalde hij neer, dag aan dag.

De herfst kwam; de winter; de lente — een nieuwe
zomer. En twaalf jaren lang daalde hij neer in die sombere
grafspelonk — dag aan dag.

Hij werd oud; zijn krachten werden gesloopt; hij dacht
aan den Stundist, die met een vredigen glimlach op de
lippen was heengegaan naar het land, vanwaar niemand
terugkeert. En de vriendelijke woorden van den armen
balling waren als een kiemkrachtig zaad neergedaald in
het hart van Ivan Michaelitch.

Droevig sleepte zich zijn leven voort; hij hijgde naar
het einde, als een daglooner naar den avond. Maar hij was
niet meer zoo verlaten als in het begin.

Zijn ongeluk was even groot, en zijn nacht even zwart.
Maar de sterren blonken in dien nacht, en hij was getroost
in zijn ellende. Hij was niet meer alleen; hij kon thans
het lijden dragen, dat hem anders zou verpletterd hebben.

Hij had veel gebeden, dat zijn lijden mocht eindigen,
en dat hij nog eens mocht terugkeeren tot de zijnen.

Maar den laatsten tijd had hij het niet meer gedaan;
hij had zich onderworpen aan zijn lot; en niets dan een
vredige uitgang uit dit droeve tranendal was zijn begeerte.

Doch de Heere is groot van macht en wijsheid, en Hij
had aan de gebeden van den balling gedacht, toen deze
ze reeds lang vergeten was.

Vreemde, wonderbare geruchten deden de ronde; er
werd verteld van een nieuw tijdperk, dat was aangebroken;
een tijdperk van vrijheid en gerechtigheid.

En op zekeren dag zeide de opzichter: „Menschen —
prijs den Tsaar, want hij heeft geen lust in uw ellende!
Ge zijt allen zijn kinderen — gaat naar huis, want gij zijt vrij!”

Als een, die droomde — zoo verging het Ivan. Hij dacht
aan een droom, een gelukkigen droom, en hij beefde voor
het ontwaken.

Maar hij behoefde niet te beven, want de opzichter had
de waarheid gesproken; hij was vrij — waarlijk! De
grendelen van het groote graf waren weggeschoven; num-
mer 5 was doorgehaald, en hij werd weer een mensch.

Dat is uw vrouw, Ivan! Dat zijn uw kinderen, vader!

Uw vrouw is oud geworden; grijze haren ziet gij; maar
die oogen, die u thans herkennen, schitteren in den gloed
der vroegere liefde.

Want de liefde wordt niet oud; zij is altijd jong en
krachtig, een frissche bronwel van leven!

„Ivan!” stamelt ze, „mijn man!”

Hij breidt zijn armen uit — nu rust zij aan zijn hart.

O, dat wederzien na een twaalfjarige ballingschap!

„Zijt ge nu vrij, Ivan? Komt niemand u meer halen?”

„Vrij, mijn kind! God heeft het gedaan — geloofd zij
Zijn naam!”

Zijn armen breiden zich om zijn kinderen heen; hij kust
hen, één voor één.

Dan weent hij — ach, slechts tranen kunnen zijn
vreugde uitdrukken.

De nacht is voorbij — de nacht van onnoembaar lijden
— zie, de dag is aangebroken van een nieuwen tijd....

De vrijheid is gekomen. Zij ritselt boven de toppen van
het Oeralgebergte; zij ruischt boven de golven der Russische
stroomden; de poorten der gevangnissen zijn opengegaan.

Het gaat u goed, Ivan Michaelitch! Zwaar is uw lijden
geweest — moge voortaan de vreugde uw pad en dat der
uwen bestralen tot in lengte van dagen!

L. P.

VRAGENBUS.

J. F. D. te G. — De behandeling uwer oogziekte, eerst
door den homoeopathischen arts en daarna door den allo-
pathischen oogarts is geheel en al te billijken; in de
tegenwoordige omstandigheden is er niets anders aan te
doen. Wij raden u derhalve, er mede door te gaan. De
ziekte is van ernstigen aard, zij hangt te zamen met uw
rheumatisch gestel, doch kan op den duur nog wel iets
beteren. Raadzaam is het, elke inspanning der oogen te
vermijden, nu en dan een dampbad in overleg met den
dokter te nemen en een min of meer *vegetarische* leef-
wijze te volgen, in elk geval vleesch en alcohol zooveel
mogelijk te vermijden.

G. v. E. te K. — Den 83-jarigen lezer van Timotheüs
raden wij aan tegen de *pijnen in de gewrichten* der handen
inwrijvingen met brandewijn en zout te maken, en *Colchicum*,
3de decimale verdunning, 3 maal per dag 5 druppels in te
nemen. De inwrijvingen worden op de volgende wijze
gemaakt. In een flesch met Franschen brandewijn schudt
men zooveel keukenzout als zich wil oplossen, ja liefst
nog iets meer, zoodat er steeds op den bodem der flesch
een laag onopgelost zout blijft liggen. Met dit mengsel,
dat vóór het gebruik steeds goed omgeschud moet worden,
worden de pijnlijke gewrichten flink ingewreven, waarna
zij bij den haard gedroogd worden. Er blijft dan een
witachtig beslag op de handen liggen, dat niet weggewischt
mag worden. Deze bewerking herhaalt men eenige keeren
achtereen en wikkelt daarna wat wol of flanel om de
handen. 't Beste is het, deze proceduur 's avonds voor het
te bed gaan te ondernemen; men kan echter ook overdag
nog eenige inwrijvingen maken, die dan echter steeds
door een indroging bij het vuur gevolgd moeten worden.

Mevr. J. te O. — U lijdt aan een *chronischen keelkatarrh*,
die het gevolg is van herhaald kouvatten en van over-
spanning der stemorganen bij het zingen en spreken in
de Zondagsschool en de naaiverenigingen. Om dezen
katarrh tot genezing te brengen, wat toch zeker wel
noodig is, daar bij veronachtzaming der kwaal, ongenees-
lijke heescheheid het gevolg zou kunnen zijn, raden wij u
in de eerste plaats aan, uw keel *rust te gunnen*, dus vooral
niet te zingen en te luid te spreken, voorts *plotselingen*
overgang van warme in koude, gure lucht, vooral nà in-
spanning der stem, als deze toch nog eens mocht voor-
komen, te vermijden en steeds voor *warme, droge voeten*
te zorgen. Daarnevens raden wij u aan, 2 maal per dag
te gorgelen met koud water, waaraan wat *glycerine* en
Hamamelis-extract is toegevoegd (1 theelepeltje op een
glas water) en als de bezwaren hierdoor nog niet beter
mochten worden, u door een arts te laten keelspiegelen, om
de oorzaak der kwaal met zekerheid te kunnen vaststellen.

J. A. v. d. B. te D. — Daar uw organen volgens onder-
zoek van den dokter gezond zijn, behoeft gij u over de
beschreven verschijnselen niet ongerust te maken. Uw
zenuwen zijn zwak, vooral ook het gevoel van een prop
in de keel, die op en neer gaat, wijst hierop. De genezing
is mogelijk. U moet evenwel niet den geheelen dag ge-
bukt zitten, zooals uw beroep vaak medebrengt; u moet
bepaald eenige uren per dag in de frissche lucht een
wandeling doen, in de stad boodschappen doen of in
den tuin werken enz. Daarbij spiritueuze dranken ver-
mijden en weinig rooken, liefst in 't geheel niet, als u
't kunt laten. 's Avonds vroeg naar bed, 's morgens niet
te vroeg opstaan. *Zenuwlijders* hebben veel rust en veel
slaap noodig!